

Олександр Жуковський
(м. Житомир)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "ЄВРЕЇ НА ВОЛИНІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ"

Конференцію було проведено 20 березня 2009 року в стінах Житомирського державного університету імені І. Франка на базі Центру юдаїки, що існує на історичному факультеті при активній допомозі Житомирського благодійного центру "Хесед Шломо" та Єврейського фонду України.

Наукову частину конференції своєю доповіддю "Політика радянської влади щодо єврейської культури в Україні" відкрив к.і.н., доцент М.В. Кордон. Він наголосив на специфічних особливостях еволюції змін курсу директивних органів щодо єврейської людності України.

Заслужений працівник культури, директор-засновник Харківського музею Голокосту Л.Ф. Воловик звернула увагу присутніх науковців, представників засобів масової інформації на проблему Голокосту і присвятила свою доповідь просвітницькій ролі цього музею, його завданням, здобуткам і місцю в суспільно-культурному просторі Харківщини.

Неабияке зацікавлення учасників пленарного засідання викликала доповідь професора кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету М.М. Гона "Євреї Рівного: terra incognita". У висновках відзначено, що протягом міжвоєнного періоду євреї Рівного значною мірою визначали парадигму громадсько-політичного життя міста. Це зумовлено як їхньою чисельністю (станом на 1931 р. євреї склали 56,6% населення Рівного – 22.737 осіб від загальної кількості населення міста 40.162 осіб), так і їхнім активним громадським, політичним, духовним життям.

Відкриття конференції.

У повідомленні доктора історичних наук, професора із Запоріжжя В.С. Орлянського "Єврейські питання в політиці окупаційної адміністрації в роки Великої Вітчизняної війни" підкреслено вкрай важке становище євреїв в Україні, наголошено на їх масовому знищенні.

Більш вузький регіональний розріз для дослідження проблеми Голокосту обрали вінницькі науковці. Кандидат історичних наук, доцент Вінницького державного педагогічного університету В. Тучинський, вивчивши матеріали Державного архіву Вінницької області, архіву Липовецької районної державної адміністрації, у своєму виступі розкрив факти фізичного знищення євреїв на Липовеччині в часи німецького окупаційного режиму, факти порятунку українцями від неминучої смерті своїх земляків-євреїв.

Дуже змістовною та пізнавальною, особливо для науковців Рівного, Києва, Харкова, Запоріжжя та ін. міст, була доповідь директора Державного архіву Житомирської області, к.і.н. І.О. Рафальського про джерела з історії та культури євреїв Правобережної України. Він ґрунтовно проаналізував архівні фонди та їх наповнення, подав широку палітру єврейської проблематики з відповідними покликаннями на номери та назви фондів, що містять інформацію з кожної окремо взятої проблеми.

Заслуговує на увагу повідомлення к.і.н. О.В. Заремби "Історико-культурна спадщина євреїв Волині: нове бачення", який працює старшим співробітником ПіЕНД ім. І. Кураса. Крім цікавого виступу, Олександр Варленович провів міні-презентацію від імені редакторів єврейського культурологічного журналу, який систематично виходить у Польщі й друкує також матеріали з єврейської історії.

Конференція пройшла на високому науковому рівні. Загалом у її роботі взяли участь більшість науковців, які займаються в Україні єврейською проблематикою. Прикметно, що це були як доктори або кандидати наук, так і вчителі шкіл, працівники музеїв, краєзнавці, журналісти, культурні діячі, представники громадських організацій. Під час секційних засідань виникали гострі дискусії, жваві обговорення тих чи інших питань, висловлювалися побажання, слова подяки організаторам, пропозиції зробити подібну конференцію щорічною.